

■ Zaključek

Vsekakor Semenye ne smemo obravnavati kot dopinško goljufijo, saj to ni tema, o kateri bi lahko organizacija SLOADO imela svoje mnenje, saj športnica ne krši nobenih pravil. Tukaj se gre za pravila IAAF, ki veljajo le pri atletiki. Vseeno je bila Semenya od vsega začetka deležna mnogih kritik, njeno telo je bilo na ogled vsem Evropejcem, njeno zdravje pa je bilo zanemarjeno. Po mnenju zdravnika Montgomeryja je umetno zniževanje testosterona obraten doping. Meni, da je prisilno zniževanje ravni testosterona napačno. Oseba ima lahko srečo ali smolo, da se v njenem telesu proizvaja več testosterona, kar je popolnoma normalno. Zato bi lahko siljenje takih ljudi, kot je Semenya, ki morajo jemati zdravila za zniževanje ravni testosterona, kar navajajo nova pravila atletske organizacije, označili za obraten doping. Če bi bil primer Semenye označen kot doping, bi bila tekmovalka že zdavnaj kaznovana. Pri Caster ne gre za dopinški primer, ampak za medicinski primer, s katerim se je šport srečal prvič. Pri Caster niso dokazali nobenega namernega prekrška, ampak le stanje, ki ji omogoča določene privilegije pred ostalimi dekletmi. Danes ostaja tematika Semenye še vedno odprta in marsikomu tudi sporna.

■ Literatura

1. Athletics: I am here to stay, stresses Semenya after comeback victory. (2020). Pridobljeno iz <https://www.channelnewsasia.com/news/sport/athletics-i-am-here-to-stay-stresses-semenya-after-comeback-12437270>
2. Caster Semenya. (2020). Wikipedija. Prosta enciklopedija. Pridobljeno iz: https://en.wikipedia.org/wiki/Caster_Semenya#References
3. Devlin, H. (2019). Testosterone boosts women's athletic performance, study shows. *The Guardian*. Pridobljeno iz: <https://www.theguardian.com/science/2019/oct/15/testosterone-boosts-womens-athletic-performance-study-shows>
4. MacInnes, P. (2019). Caster Semenya blocked from competing at world championship. *The Guardian*. Pridobljeno iz <https://www.theguardian.com/sport/2019/jul/30/caster-semenya-blocked-defending-800-metres-title-athletics-world-championships>.
5. North, A. (2019). "I am a woman and I am fast": what Caster Semenya's story says about gender and race in sports. *Vox*. Pridobljeno iz: <https://www.vox.com/identities/2019/5/3/18526723/caster-semenya-800-gender-race-intersex-athletes>
6. Semenya izgubila tožbo proti IAAF-u glede ravni testosterona. (2020). RTVSLO. Pridobljeno iz: <https://www.rtvsl.si/sport/atletika/semenya-izgubila-tozbo-proti-iaaf-u-glede-ravni-testosterona/486936>
7. Zalokar, L. (2019). Caster Semenya in njen boj. *Delo*. Pridobljeno iz: <https://www.delo.si/sobotna-priloga/caster-semenya-in-njen-boj-216589.html>

Danil Lysenko

Nika Topole in Liza Žvokelj

■ O atletu

Danil Sergeyevich Lysenko je ruski atlet, rojen leta 1997. Njegova disciplina je skok v višino, v kateri ima osebni rekord 2,40 m, kar je 7. rezultat sveta. Izkazal se je že v mladinski konkurenci, ko je leta 2014 osvojil mladinske olimpijske igre. Kasneje med njegovi najboljši uvrstitvi spadata 1. mesto na Svetovnem prvenstvu v dvorani leta 2018 ter 2. mesto na Svetovnem prvenstvu na prostem leta 2017. Lysenko, dobitnik srebrne medalje v skoku v višino na Svetovnem prvenstvu 2017, je takrat dobil dovoljenje Svetovne atletike za sodelovanje na mednarodnih tekmovanjih kot nevtralni športnik (Tetrault-Faber, 2019). Veljal je za favorita na OI Tokio 2020.

■ Doping afera

Po zmagi na svetovnem prvenstvu v dvorani leta 2018 mu je Svetovna atletika (takrat IAAF) odvzela status nevtralnega atleta, ker mu ni uspelo posredovati informacij, kje se nahaja, kar je zahte-

Danil Lysenko na svetovnem dvoranskem prvenstvu 2018 (Ingle, 2019).

vano v skladu z antidopinškimi pravili in predpisi IAAF, in biti na voljo za testiranje zunaj tekmovanj (Sully, 2018). V aplikaciji Adams, kamor športniki naznani, kje in kdaj bodo prisotni za testiranje, je navedel kraj, za katerega se je izkazalo, da ga tam ni bilo. To je ponovil trikrat, zato je bil suspendiran za 2 leti. Ruska atletska zveza je imela rok za odgovor na dano odločitev kazni. Ker je AIU ('enota' za integriteto atletov) sklenila, da so razlogi Lysenka o njegovih okoliščinah lažni in podkrepljeni s ponarejenimi dokumenti, so se odločili za nadaljnjo preiskavo. Pojavil se je sum, da so v zadevo vključeni ruski funkcionarji. Suspendirali so sedem ljudi, vključno s predsednikom Ruske atletske zveze, izvršnim direktorjem Alexandrom Parkinom, Lysenkom in njegovim trenerjem Evgenijem Zagorulkom, ko so prišli do zaključka, da so bili predstavniki »vključe-

ni v posredovanje lažnih obrazložitve in ponarejenih dokumentov AIU, da bi pojasnili napake v atletovih okoliščinah» (Tetrault- Faber, 2019). Izkazalo se je, da so ruski funkcionarji s pomočjo lažnih zdravnikov iz neobstoječih ordinacij posredovali ponarejene zdravstvene dokumente Danila Lysenka. Kot zanimivost je AIU prav za ta primer naredila 22 intervjujev s pričami, zasegla 14 elektronskih naprav (vključno z mobilnimi telefoni in računalniki), zbrala več kot 6 terabajtov elektronskih podatkov in prevedla približno 7000 dokumentov iz ruščine v angleščino. Ker vse okoliščine primera še niso jasne, kazni še ni bila izrečena, a atlet od leta 2018 ni smel in ne sme tekmovali. Njegovi rezultati pa kljub vsemu še vedno veljajo.

Potrebno je tudi poudariti, da je glavni trener Danila Lysenka Evgeniy (Yevgeniy) Zagorulko. Je zelo znan ruski atletski trener, njegovi atleti so večinoma skakalci v višino. Vzporedno z Lysenkovo preiskavo se izvaja tudi preiskava Andreyja Silnova. Njegov trener je bil Zagorulko, ki je treniral tudi Ano Čičerovo in Ivana Ukhova. Čičerovi so odvezli bronasto medaljo z Olimpijskih iger v Pekingu leta 2008, ker je bila pozitivna na turinabol. Ukhov pa je dobil štiriletno prepoved nastopanja zaradi dokazov v poročilih ruskega državnega dopinga o zlorabi desoksimeilitestosterona (DMT) (Brown, 2019). Rezultati atletov Evgeniya so bili od leta 2008 do 2012 zelo impresivni. Imel je več olimpijskih, svetovnih in evropskih dobitnikov medalj. Samo v Pekingu leta 2008 so njegovim atletom odvezli 2 medalji (eno v ženski in eno v moški konkurenci) ter eno 4. mesto zaradi zlorabe dopinga. V Londonu 4 leta kasneje pa so odvezli medaljo srebrnemu Ivanu Ukhovu. Čeprav je bil Evgeniy soudeleženec pri ruski shemi dopinga, takrat ni bil suspendiran in je lahko še naprej deloval kot trener. Primer Danila Lysenka pa je bila kaplja čez rob. Ker je bil Zagorulko vključen v posredovanje lažnih dokumentov in prekrivanja resničnih okoliščin Danila, je bil suspendiran prav tako kot atlet. Njegova kazni še ni dokončna, nekateri mediji pa poročajo, da kljub suspenzu trenira skakalce v višino.

■ Ruska doping shema

Takšne in mnoge druge afere so bile povod za zaplete pri nastopanju športnikov Ruske federacije. Vse skupaj se je začelo na zimskih Olimpijskih igrah v Sočiju leta 2014. Takrat so Rusi izvajali načrtni doping, da bi zbrali čim več medalj na olimpijskih igrah. Na Olimpijskih igrah 2010 v Vancouveru so bili deležni precejšnjega ponižanja, saj so osvojili 15 medalj, od teh le 3 zlate. Medtem ko so 4 leta kasneje na Olimpijskih igrah v Sočiju osvojili 29 medalj, od tega kar 11 zlatih. S pomočjo "žvižgačev" so nato na dan prišle najrazličnejše informacije o zamenjavi pozitivnih urinskih vzorcev, načrtnega dopingiranja s pomočjo trenerjev in prekrivanja tako s strani vrhovnih organov države kot tudi ruske antidopinške zveze (STA, 2019). Tako je od leta 2015 Rusija kot narod suspendirana s tekmovanjem. Na zimskih olimpijskih igrah leta 2018 v Pjongjangu so sicer lahko tekmovali ruski športniki, vendar le tisti, ki so dokazali, da so "čisti" in pod nevtralno zastavo. Prav tako v primeru zmage niso dvignili ruske zastave, predvajali himne in niso dovolili kakršnih koli znakov ruske narodne pripadnosti (Doping in Russia, 2020).

Rusija je bila opozorjena in seznanjena z zahtevami s strani WADE. Ti so pričakovali, da Rusi pojasnijo vse nepravilnosti pri podatkih glede na sume manipulacije prejšnjega vodstva moskovskega laboratorija v namen prikrievanja prisotnosti dopinga. S tem, ko bi predali podatke, bi pokazali, da se uspešno borijo proti dopingu.

Ker Rusija ni upoštevala prej naštetih zahtev, se je WADA na zasедanju v Švici decembra 2019 odločila, da jo bodo suspendirali še za nadaljnja 4 leta. Povod za to pa je bila tudi novica, da sta predsednik Ruske atletske zveze Dmitry Shlyakhtin in izvršni direktor zveze Alexander Parkin ponaredila dokumente, s katerimi so upravičevali Lysenkovo kršitev pravila protidopinške agencije o sporočanju lokacije.

■ Današnje dogajanje

Najnovejši podatki kažejo, da je možnost za nastope Ruske federacije pod lastno zastavo v prihodnosti zelo slaba. Urošević (2019) je povzel, da so bili na izrednem zasédanju izvršnega odbora WADA v Lozani v soglasni odločitvi neusmiljeni: v naslednjih štirih letih ruski športniki uradno ne bodo smeli nastopati na olimpijskih igrah – torej na poletnih 2020 v Tokiu in zimskih 2022 v Pekingu, podobno bo z njihovo udeležbo na svetovnih prvenstvih ter še nekaterih drugih velikih tekmovanjih. Obenem to tudi pomeni, da se bo Rusija morala odpovedati prirejanju svetovnih prvenstev, za katere je sicer že uspešno kandidirala. Med drugim denimo za SP v odbojki 2022 in leto pozneje za hokejsko SP, za katero so sicer v St. Peterburgu pripravljali spektakularni dogodek, ob že obstoječi ledni palači, sploh eni najlepših na stari celini, pa so tudi že postavili temeljni kamen za novo „vesoljsko ladjo“. Zanimivo pa je, da kazni ne vključuje organizacije UEFA Eura 2020 (prestavljen na 2021, zaradi novega koronavirusa). Mnenja ruskih bivših športnikov in predstavnikov države se zelo razlikujejo. Nekateri spodbujajo športnike, naj ne bojkotirajo in naj trenirajo po svojih najboljših zmogljivostih naprej, drugi vidijo krivico in dvojna merila, ko se gre za Rusijo.

Kdaj bodo Rusi nastopali pod svojo zastavo, še ni znano, a najprej se lahko to zgodi na Olimpijskih igrah v Parizu leta 2024.

■ Literatura

Brown, A. (17. 6. 2019). *RUSADA finds seven athletes working with banned coach*. Pridobljeno s <https://www.sportsintegrityinitiative.com/rusada-finds-seven-athletes-working-with-banned-coach/>

1. *Doping in Russia*. (2020). Wikipedia. The Free Encyclopedia. Pridobljeno s https://en.wikipedia.org/wiki/Doping_in_Russia
2. Ingle, S. (29. 1. 2020). *Russian athletes face blanket ban at Tokyo 2020 unless Rusaf admits lies*. The Guardian. Pridobljeno s <https://www.theguardian.com/sport/2020/jan/29/russian-athletes-face-blanket-ban-tokyo-olympics>
3. STA. (2019). *Doping: Ruske športnike čaka nič kaj lepa prihodnost*. SiolNET. Pridobljeno s <https://siol.net/sportal/drugi-sporti/doping-ruske-sportnike-caka-nic-kaj-lepa-prihodnost-512772>
4. Sully, K. (3. 8. 2018). *Danil Lysenko Loses Neutral Status, Barred From Competition*. Pridobljeno s <https://www.flotrack.org/articles/6236700-danil-lysenko-loses-neutral-status-barred-from-competition>
5. Tetrault- Faber, G. (21. 11. 2019). *Doping: Russian athletics federation president provisionally suspended: AIU*. Reuters. Pridobljeno s <https://www.reuters.com/article/us-sport-doping-russia-athletics/doping-russian-athletics-federation-president-provisionally-suspended-aiu-idUSKB-N1XV22M>
6. Urošević, S. (09. 12. 2019) *V Lozani ni bilo milosti za Ruse*. Delo. Pridobljeno s <https://www.delo.si/sport/drugi-sporti/rusija-brez-himne-in-zastave-v-toku-pekingu-in-katarju-258643.html>